

BIBLIÁNK

☞ A MAGYAR BIBLIATÁRSULAT HÍRLEVELE ☞

VI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM • 2006. MÁJUS

Pünkösdre
készülve

A Magyar
Bibliatársulat hírei

60 éves a
Bibliatársulatok
Világszövetsége

Az „új kiadás”
előkészítése

A 2005. évi téli
adománygyűjtő
akciónkról

Bibliát minden zárkába!

„Áldott az Úr! Napról napra gondot visel rólunk szabadító Istenünk.”

Zsolt 68,20

Mondjátok el velem együtt (...) ezt a magasztaló himnuszt: „Áldott az Úr!” Ezt nem könnyű megtenni, mert gondolataink és érzéseink rendszerint egészen más utat követnek. „Áldott az Úr!” Áldani egészen egyszerűen azt jelenti, hogy „helyeselni”, „jövőahagyni”. Mivel az Úr az, akit áldunk, azért kénytelenek vagyunk önmagunkat hibáztatni és kárhoztatni. (...) Jó dolog az Urat áldani, mert ha ezt tesszük, akkor jól megy a sorunk (...). A családság világából elutazunk az igazság földjére, ahol meg tudunk élni. Az Írás arra szólít fel bennünket, hogy „napról napra”, minden reggel, amelyre felvirradunk, áldjuk az Urat. Van egy sereg dolog, amit nem tudunk naponta megtenni. Nem tudunk mindennap egyformán jól dolgozni, jókedvűek lenni és kellemesen szórakozni. Szerencsére azonban az életet sem tudjuk mindennap túl komolyan venni, nem tudunk mindennap szomorú ábrázattal járni. Egy dolgot azonban meg kell tennünk. Minden egyes nap, bármilyenek legyenek is a körülmények, esőben vagy napfényben, vidám boldogságban vagy mély szomorúságban, jó szerencsében és balszerencsében, áldanunk kell az Urat, és igazat kell Neki adnunk. (...) Miért? Azért, mert napról napra az Úr az a kezdet, ahonnan jövünk, és napról napra az Úr az a cél, amely felé megyünk. Nap-nap után munkálkodik egészen az idő végéig és azon túl is, az örökkévalóságig.

„Gondot visel rólunk szabadító Iste-

nünk.” (...) Isten nemcsak elhordoz bennünket, hanem ki is visz bennünket boldog gondolataink, cselekedeteink, számos kisebb és nagyobb megpróbáltatásunk mocsarából. Elvisz bennünket a halál birodalmából az örök életbe. Saját hajunknál fogva nem tudjuk magunkat felemelni a földről vagy kirántani a csávából. Hogyan is tudnánk? Isten azonban (...) felemel és elhordoz bennünket minden gondunkkal és bajunkkal együtt. Azt mondod, hogy még nem vetted észre? Nos, nagyon sok olyan dolog van, amit még nem vettünk észre és ezért nem tartunk igaznak, bár való igaz. (...) „Gondot visel rólunk szabadító Istenünk.” Az ige nem azt mondja, hogy Isten majd segít rajtunk egy kicsit, hogy majd a jövőben, talán csak a mennyben megszabadít bennünket. Nem, az ige azt mondja, hogy Isten a mi szabadításunk Istene. Ez pedig azért következik be így, mert Isten nem elégszik meg azzal, hogy egyedül éljen a távoli egekben valami isteni titokzatlanságba burkolózva. Nem akar másmilyen Isten lenni, mint a mi szabadításunk Istene. Arról az Istenről beszélünk itt, aki Fióban velünk egyenlő lett, mellénk állt, helyet cserélt velünk és halálra adta. Valóban, a Szentlélek munkája az, mikor az az igazság, amely szabaddá tesz bennünket, megragad és megtart minket arra, hogy áldjuk az Urat. Valóban, „gondot visel rólunk szabadító Istenünk.”

(Barth Károly: „A foglyoknak szabadulást”. Igehirdetések a börtönben. Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya: Budapest, 1991.)

FELHÍVÁS

A protestáns új fordítású Biblia szövegét gondozó MBTA 2005. december 6-i Közgyűlésén úgy határozott, hogy megkezdí egy újabb, átdolgozott biblia-kiadás előmunkálatait. Felhívja tizenkét tagegyháza valamennyi lelkipásztorának, bibliaolvasó keresztyén emberének, valamint a társadalom valamennyi Bibliát szerető tagjának figyelmét, hogy 2006 áprilisától szeretettel vár minden olyan észrevételt, amely az 1975-ben kiadott és 1990-ben revideált új fordítású Biblia szövegére vonatkozik, s annak pontosabbá, a Szentírás eredeti szövegéhez még hűségesebbé, illetve stilisztikailag érettebbé (különös tekintettel a felolvasott szöveg jó hangzására) tételét szolgálja. A MBTA 2007. december 31-ig várja az észrevételeket, javaslatokat, s azok értékelése után dönt a javított kiadás szükségességéről.

Az észrevételeket elsősorban a MBTA honlapján (www.bibliatarsulat.hu) keresztül várjuk: az ott olvasható online bibliaszövegre kattintva bárki elküldheti hozzánk az adott versre vonatkozó javaslatát. Természetesen hagyományos módon, tehát levélben (1113 Budapest, Bocskai út 35, a borítékra kérjük, írják rá: „új kiadás”), és e-mailben (info@bibliatarsulat.hu) is várjuk a hozzászólásokat. *Részletek a 6-7. oldalakon.*

A Holland Bibliatársulat anyagi segítségével 50 000 „Bartimeus” bibliai füzet (az új fordítású Biblia szövegével) elkészítését tette lehetővé a holland KOEN (Kinderwerk Oost Europa Nederland)

Alapítvány számára. A füzeteket magyarországi és határon túli gyermekek kapják meg, vasárnapi iskolai és hittan tanárok közvetítésével. Kiosztásukra március 27. és április 23. között több helyszínen került sor, például Berekfürdőn, illetve a budapesti Nagyvárad téren.

A Budapest, Ráday utca 28. alatt található Biblia Múzeum hosszú távú támogatásáról döntött 2006. május 3-i ülésén a MBTA Kuratóriuma. Ennek fejében a Múzeum vállalta a Bibliatársulati kiadványokról és munkáról való folyamatos tájékoztatást a kiállítások látogatói számára.

A MBTA és a református menekültmissziót végző Budapesti Skótmisszió közösen szervezett húsvéti koncertet és passiófelolvasást a gyülekezet Vörösmarty utcai templomában, 2006. április 16-án. A koncerten J. S. Bach zongoraműveiből játszott részleteket Jens Malmsten svéd zongoraművész, a gyülekezet kántora. A gyülekezet tagjai a zeneszámok között János evangéliumának passiótörténetét olvasták fel dramatizált formában.

Sikerrel került megrendezésre a Könyvmisszió – Gyülekezeti könyvterjesztők és könyvesboltosok első szakmai napja, március 25-én, a Lónyai Gimnáziumban. A MBTA társrendezőként vett részt az eseményen. A részletekről bővebben: <http://www.parokia.net/helyszini/konyvmisszio2006/index.html>

60 éves a Bibliatársulatok Világszövetsége (United Bible Societies)

Egy világméretű összefogás rövid története – évszámokban

1946. május 9.

A Brit és Külföldi Bibliatársulat és az Amerikai Bibliatársulat szervezte az első világméretű keresztyén konferenciát, közvetlenül a második világháborút követően. A megjelenő 13 nemzeti bibliatársulat elhatározza, hogy életre hívják a Bibliatársulatok Világszövetségét. Ez 1946 júliusában megtörténik.

1947

A hollandiai Woudschotenben megrendezik az első bibliafordítói konferenciát, ahol a küldöttek, közöttük Eugene Nida azt szorgalmazzák, hogy a bibliafordít

tásokat nem lehet csak külföldi „misszionárius” bibliafordítókkal végezni. Anyanyelvű, helyi bibliafordítókra is szükség van.

1965

A Római Katolikus Egyház Szentírásról vallott felfogásában az 1965. november 18-án kiadott, az isteni kinyilatkoztatásról szóló dogmatikai konstitúció (röviden a Dei Verbum) vízvonalzó volt. Kifejezésre juttatta az Egyház abbéli vágyát, hogy a Szentírás minden hívőhöz eljusson, és ebben kiemelte a felekezeti közötti együttműködés szerepét. Ennek eredményeként számos országban katolikus-protestáns közös bibliafordítások születtek és közös bibliatársulatok alakultak.

1968

A Világszövetség létrehozza a közös, globális költségvetést, amelynek révén a „gazdagabb” bibliatársulatok segíthetik a „szegényebbek” munkáját. Premanand Mahanty, a Világszövetség Tanácsának elnöke így fogalmazott: „Ha egy a munkánk, legyen egy a pénzünk is.”

1972

UBS Világgyűlés (Addisz Abeba, Etiópia).

1980

UBS Világgyűlés (Chiang Mai, Thaiföld).

1987

Kína gyorsan növekvő keresztyén lakossága (napi 2-3 templom épül Kínában a 80-as évek óta) hihetetlen Biblia-szükségben élt. A UBS és az Amity Alapítvány közösen hozzák létre a nankingi Amity Nyomdát, amelynek jóvoltából a mai napig mintegy 40 millió Bibliát vehettek kézbe a kínaiak.

1988

UBS Világgyűlés (Budapest, Magyarország).

1991

A Szovjetunió összeomlását követően a helyébe lépő Független Államok Közösségében sorra alakulnak az új nemzeti bibliatársulatok. A UBS öt év alatt több mint 20 millió orosz nyelvű Bibliát oszt szét a térségben.

1996

UBS Világgyűlés (Mississauga, Kanada).

2000

Az Amerikai Bibliatársulat ösztönzésére és támogatásával indított Opportunity 21 program keretében világszerte mintegy 60 millió dollár értékű Biblia talált gazdára.

UBS Világgyűlés (Midrand, Dél-Afrika).

2004

A Brit és Külföldi Bibliatársulat és egyben a bibliatársulati mozgalom 200 éves évfordulója.

UBS Világgyűlés (Newport, Wales).

Az új fordítású Biblia új kiadásának előkészületeiről

A bibliafordítás szakértői szerint általában nemzedékenként (tehát nagyjából harminc évente) egyszer felül kell vizsgálni, hogy a rendelkezésre álló és naponként használatos bibliafordítás nem szorul-e revízióra, javításra. Az 1975-ben megjelent, majd 1990-ben revideált protestáns új fordítású Biblia szövege a tavalyi esztendőben átlépte ezt a bűvös határt, ezért a szöveg gondozásáért felelős Magyar Bibliatársulat Alapítvány és annak a bibliai szövegért felelős szakbizottsága, a tag-egyházak biblikus tanszékvezető tanárai-ból álló Szöveggondozó Bizottság úgy vélte, hogy ideje elkezdünk egy újabb bibliakiadás előmunkálatait.

2005-ben több forrásból is igyekeztünk információkat gyűjteni azzal kapcsolatban, hogyan látják a szakemberek az új fordítás erőseit és gyengéit, és mi az, amiben mindenképpen lépnünk kellene, hogy az „UFO” továbbra is a hazai protestánsok, és általában a bibliaolvasó emberek legelfogadottabb, legközérthetőbb és legmegbízhatóbb bibliafordítása maradjon. Arra a megállapításra jutottunk, hogy az 1975 és különösen az 1990 óta

eltelt idő önmagában még nem kényszerítene ki egy revíziót, az eltelt évtizedek és a nyelv (különösen a „bibliás” nyelv) változásai önmagukban nem elegendő hivatkozási alap egy – mind időigény, mind költségek tekintetében – hatalmas vállalkozásra. Ugyanakkor időközben számtalan észrevétel érkezett be a Bibliatársulathoz az új fordítás szövegére vonatkozóan, s mi magunk is folyamatosan számon tartottuk és tartjuk a felismert nyomda- és egyéb hibákat, egzegetikai-fordítási alternatívákat, a lap alján közölt jegyzetanyagban végrehajtandó változásokat.

A Biblia szövegéhez csak indokolt esetben szabad „hozzányúlni”, hiszen minden az egyház életéért és annak jó rendjéért felelősséget érző ember nagyon jól tudja, mi csoda kárt okozhat a felelőtlen és kontár „változtatgatás” azon a szövegen, amelyet oly sokan Isten naponként megszólaló üzeneteként olvasnak és értenek Magyarországon is. Az új fordítással kapcsolatban nem tudunk olyan észrevételről, amely „kikényszerítene” egy hirtelen végrehajtandó és mindenre kiterjedő, mélyreható szövegi revíziót. Ezért nem is alkalmazzuk a revízió kifejezést a most elkezdődő anyaggyűjtés időszakára. Nem beszélünk „javított kiadásról” sem, mert egyrészt az magyar irodalmi körökben már foglalt kifejezés, másrészt teológiai-lag sem helytálló: a Bibliával kapcsolatban megengedhetetlen és szereptévesztő volna a „javítás” szó használata, illetve feltételeznél, hogy a rendelkezésünkre álló bibliafordítás rossz, és javításra szorul. Ez nem igaz, már csak azért sem, mert a bibliafordítás viszonylagos műfaj: tökéletes fordí-

tás nem létezik, csupán – jó esetben – az eredeti szöveg mondanivalóját jól vagy jobban megközelítő fordítás. Az pedig a Magyar Bibliatársulat tagegyházai által rá ruházott kötelessége, hogy mindent megtegyen annak érdekében, hogy az általa fordított és kiadott bibliafordítás minden tekintetben a lehető legjobb legyen.

A bibliafordítás szigorúan szakmai munka, amelyhez komoly teológiai és nyelvi felkészültség kell. Éppen emiatt ma már szükségképpen csapatmunkává is lett: az elsajátítható információmennyiség rohamos növekedésével együtt elmúlt a polihisztor bibliafordítók kora, s amennyi előnnyel kecsegtet egy egységes stílusban megszólaló személyes hangú bibliafordítás, annál több hibalehetőséget rejt a magányos bibliafordító ismeretanyagának és munkabírásának korlátozott volta. Ebből is következik, hogy az „új kiadás” előkészítésén is egy nagyobb csapat fog fáradozni. Most még csak az első fázis, az anyaggyűjtés (a bibliafordítás egyetlen „demokratizálható”) munkafázisa veszi kezdetét, ezt követi majd a kiértékelés, majd a saját szempontú belső szerkesztési és végül a kiadás-előkészítés fázisa. Reményeink szerint 2010-re kezünkbe is vehetjük az új kiadású új fordítású Bibliát.

Annak érdekében, hogy a 2007 végéig tartó anyaggyűjtés minél szélesebb és minél „demokratikusabb” módon történjék, létrehoztunk egy olyan internetes felületet, amelyen bárki pontosan jelezheti javaslatát. Az új fordítású Biblia online változatának szövegéhez kapcsolódó program ezeket a javaslatokat – csoportosítva – eljuttatja a Bibliatársulat munkatársaihoz. Ez a program elérhető a Magyar Bibliatársulat honlapján, illetve más, hirdetésünket tartalmazó honlapokon keresztül. Mindenkit bátorítunk arra, hogy éljen a felhívás adta lehetőséggel, és használja az új, nemzetközi tekintetben is egyedülálló internetes felületet a Magyar Bibliatársulat munkájában való részvételre, szöveggondozó szolgálatunk színvonalának emelésére.

Pecsuk Ottó,
a MBTA főtitkára

2005. évi téli adománygyűjtő akciónkról („Segítség idősebb testvéreinknek”)

Felhívásunkra támogatóinktól 2005 decemberétől 2006 áprilisáig 1 086 000 Ft befizetés érkezett, ami a korábbi számok tükrében nagy hálaóra kell hogy indítson bennünket! Ebből az összegből oszthatunk tehát az idősoththonok lakói számára ún. nagybetűs Bibliákat és bibliai hangkazetákat. Egyes tagegyházaink a következő keretösszegek felhasználásával juttathatják el ezeket a kiadványokat idős gondozottjaikhoz: Református (478 000 Ft),

Evangélikus (30 4000 Ft), Baptista (130 000 Ft), Metodista (43 000 Ft), H. N. Adventista (43 000 Ft), Ortodox (22 000 Ft), Unitárius (11 000 Ft), Evangéliumi Pünkösdi Közösség (11 000 Ft), Keresztyén Testvér Gyülekezetek Képviselőte (11 000 Ft), Szabadkeresztyén (11 000 Ft), Élő Isten Gyülekezete (11 000 Ft), Evangéliumi Testvérközösség (11 000 Ft). A MBTA a könyvek osztását a budapesti Schweitzer Albert Otthonban kezdte el.

Bibliát minden zárkába! – Új adománygyűjtő akciónkról

A MBTA 2002-ben már egyszer támogatta adománygyűjtő akciójával a magyarországi börtönmissziós lelkészek munkáját. 2005-ben azonban hivatalos helyről, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságától jött a megkeresés, hogy oldjuk meg: minden egyes börtönben, minden egyes zárkában legyen egy Biblia, függetlenül attól, hová tudnak eljutni a börtönökben igehirdetői és lelkigondozói munkát végző lelkipásztorok. A Bibliák elhelyezésének feladatát a Parancsnokság vállalta magára. Most meghirdetett adománygyűjtő akción célja tehát az, hogy 1–1 teljes új fordítású Bibliát juttatunk el minden magyarországi börtönzárkába. A mai helyzetet figyelembe véve mindez 5000

db Bibliát jelent. Ehhez kérjük támogatóink segítségét.

Kérjük, a hírlevelünkhöz mellékelt postai átutalási csekken fizesse be adományát a Magyar Bibliatársulat Alapítvány számlájára. Ha adóalapjából le kívánja vonni a közhasznú MBTA számára befizetett összeget, kérjük, a csekken tüntesse fel adóazonosító számát is, hogy elküldhessük Önnek a szükséges igazolást.

Támogatási szándékát, kérdéseit, észrevételeit eljuttathatja hozzánk a Magyar Bibliatársulat Alapítvány honlapján keresztül (www.bibliatarsulat.hu) vagy E-mail formájában is (info@bibliatarsulat.hu).

Fotók: United Bible Societies

Kiadja a Magyar Bibliatársulat Alapítvány • 1113 Budapest, Bocskai út 35.

Felelős kiadó: Pecsuk Ottó, a Magyar Bibliatársulat Alapítvány főtítkára